

Dutnje gii válddát boahkuid covid-19 vuostá

Dutnje geasa boahkuheapme fálluojuvvo covid-19 vuostá dáidet leat gažaldagat iežat mearrádussii. Dát diehtogihppagaš sáhtta leat doarjjan dutnje ovdal, vuollel ja maŋŋil boahkuheami.

Covid-19 dávdda sivva lea basilla. Eatnasiidda geaidda covid-19 dávda njoammu ožžot láivvit buozalmasa, muhto soapmásat duođalaččat buohccájit. Vearrámus váikkuhus sáhtta leat jápmin.

Boahkuheapmi suddje iežat ja earáid

Covid-19 boahkuheapmi sáhtta suddjet du oážžumis dávdda, mii maiddá geahpida riska earáide njoammudit dávdda. Áiggi mielde sáhtta njoammuma leavvan easaduvvot.

Geat ožžot boahkkunfálaldaga?

Dálá dilis fállat boahkuheami covid-19 vuostá olbmuide geat leat 18 jagi ja boarráset, Álbmotdearvvašvuođaeiseválddiid ávžžuhusaid vuodul. Sii geain lea stuorimus riska duođalaččat buohccat covid-19 dávddain ožžot boahkuid álggos.

Individuála árvoštallan sáhtta dárbbasuvvot

Dál álggus eat fála boahkuheami vuolil 17 jahkásaččaide ja áhpehemiide. Dilli sáhtta rievdat dadistaga go máhtolašvuohta lassána. Sorjavažžan boahkuid ja ovttaskas indiviida vuodđodili, sáhtta boahkuheami earenoamáš dilálašvuođain digaštallat dikšu doaktáriin.

Duođáš buohccánvárra lassána agi mielde

Riska ahte don sáhtat duođalaččat buohccat covid-19:in lassána dađi boarrásat don leat, earenoamáziid jus don leat 70 jagi dahje boarrásat. Dasalassin lea olbmot geain leat dihto buozalmasvuođat stuorit riska duođalaččat dohppehallat covid-19, beroškeahtta ahki.

Ovdal boahkuheami

Boahkuheapmi covid-19 vuostá lea eaktodáhtolaš.

Dutnje gii háliidat diehtit eanet ovdalgo mearridat galggat go boahkuhuvvot, de gávdnojit dieđut 177:as, Álbmotdearvvašvuođaeiseválddis ja Dálkkasdoaimmahagas. Geahča gulahallandieđuid čuovvovaš siiddus.

Ná dáhpáhuva boahkuheapmi

Ovdalgo oážžut boahku de galggat deavdit dearvvašvuođajulggastanskovi.

Buohccidivššár dat bidjá boahku dálkkasnáluin du badjegihtii. Jus dárbbasat guktii boahku de oážžut seammalágan boahku goappaš gerddiid.

Maŋŋil boahkuheame lea dábálaš badjegieđas dovdat ahte čuggestatbáiki veaháš spiiddista, ruvsoda, bohtana dahje saknjida. Muhtumat sáhttet vásihit bisttuhis febera, oaivebákčasa ja dábálaš buozalmasvuođadovddu. Buot dát leat lunddolaš vuosttaldeapmi rupmaša vuostálastinnákca. Symptomat lea dávjimusat láivvit ja nohket moatti beaivvis. Allergijjalaš beavttut leat hui eahpedábálaččat.

Maŋŋil boahkuheami

jus šattat illáveaje dahje mášoheapme maŋŋil boahkuheami, de galggat váldit oktavuoda dearvvašvuođabálvalusain vai du dávdamearkkaid sáhttet čielggadit, beroškeahtta sáhtta go boahkuheapmi sivvan vai ii.

Dearvvašvuođabálvalus galgá dieđihit balahuvvon oalgeváikkuhusaid Dálkkasdoaimmahakkii. Jus don vásihat oalgeváikkuhusaid boahkuhemiin de sáhtat ieš daid dieđihit go deaddilat dan čujuhusa www.lakemedelsverket.se/rapportera.

Suodji duođalaš buozalmasvuođa vuostá

Maŋŋil boahkuheami rumaš hukse rupmaša vuostálastinnákca suoji covid-19 vuostá. Dattetge ii leat dadjon ahte buohkat geat boahku ožžot ollásit leat suodjaluvvon. Nu lea buot boahkuin, iige dušše covid-19 vuostá. Muhto dus lea vel unnit riska duođalaččat buohccat.

Maŋŋil boahkuheami gollá sullii vahku maŋŋil maŋimus boahkuheami ahte vuostálastinsuodji lea dievaslaš.

Dat vuolga das makkár boahkut leat adnon ja man stuora eari vai olahit buori suoji. Dálá dilis dárbbasuvvojit guokte eari. Maŋŋil maŋimus eari boahku manná sullii olles vahku ovdalgo dohkálaš suodjedássái lea joavdan.

Dutnje gii doarjjut bearašlahttu boahkuhanmearrádusa

Don guhte doarjjut lagas bearašolbmo mearrádusa iežas boahkuhit dáiddát dárbbasit humadit doaktáriin dahje buohccidivššáriin jus ležžet gažaldagat. Dát guoská earenoamážiid jus du lagasolmmoš sáhtá vardigoahhtit, lea eará dávddat dahje borra dálkasiid mat váikkuhit rupmaša vuostálastinnávcca.

Eanet covid-19 dávdda birra

Covid-19 dávdamearkkat rievddadit. Dávjá sulastahttet garra nuorvodávdda dahje golgodávdda dahje njoammu virusdávdda. Feber ja gosahat leat dábáleamos dávdamearkkat, mohto okta dahje mánga čuovvovaš dávdamearkka sáhttet maiddáid vuhttot: vuoigŋanvátut, nuorvu, čottabávččas, oaivebávččas, illáveaju, lužuhaga, liikegivssi, heajos dahje oalát manahan máistindovdda, deahkkebávččas.

Nationála boahkuhanregisttar

Buot boahkuheamit covid-19 vuostá galget čálihuvvot nationála boahkuhanregistarii. Dieđut mat registarii merkejuvvojit leat riegádannumar dahje čujuhusnummar, dáhton goas boahkuheami ožžot, makkár dálkasa leat ožžon, hivvodat, divššár gii ovddasvástida boahkuheami, covid-19 boahku earrelohku.

Dát merkejuvvo registarii vai galgá vejolašvuohta čuovvolahttit boahkuheami. Vurkejuvvon dieđut leat vurkejuvvon garra čiegusvuodain, ja daid ii sáhte gávdnat pasieantajournála bakte. Don sáhtát ieš gáibidit oažžut daid dieđuid Diehtosuodjesearvi (GDPR) bokte.

Buvttadieđut boahkuid birra

Áigeguovdilis dieđut boahkuid birra maid oaččut leat digitála hámis pá Dálkkasdoaimmahaga neahttabáikkis. Don sáhtát dieđuid čálihit báhpirii dahje lohkat dieđuid neahttabáikkis.

Eanet dieđut ja gulahallandieđut

Dieđut mat gusket dutnje, doppe gos orut:

- 1177 Gidđaoahpisteapmi – 1177.se

Neavvagat boahkuheapmái vai eastadit viidáset njoammuma:

- Álbmotdearvvašvuodaeiseváldi – folkhalsomyndigheten.se

Boahkuheapmi covid-19 vuostá:

- Dálkkasdoaimmahat – lakemedelsverket.se/coronavaccin
- Dálkkasdoaimmahaga diehtujuohkin, tel 0771-46 70 10

Dábálaš gažaldagaid vástáduš covid-19 birra álbmogii:

- krisinformation.se
- 113 13 – sisriikkalaš diehtonummir

Joatkke suddjemis iežat ja earáid

Don gii leat boahkuhan iežat fertet ain joatkit čuovvut neavvagiid ja rávvagiid vai eastadan dávdda njoam-muma.

Čuovo ovdáneami ja joatkke ain:

- Biso ruovttus jus dovddat dávdamearkka.
- Doala gaska eará olbmuide.
- Bassat gieđaid dávjá.